

# GYEPI ÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:  
Egy hónapra 12.50 K Félévre . . . 75.— K  
Negyedévre 37.50 K Egész évre. 150.— K

EGYES SZÁM ÁRA 50 FILLÉR.  
Kapható az összes dohánytözsdékben,  
utcai árusítóknál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Ferencz József-ut 26., I. e.m. (passage)  
a városi bérházban.

## Átnyujtják a békefeltételeket?

A „Bonsoir” megerősíti, hogy mindinkább valóvá válik ama hír, amely szerint az Ötök Tanácsa azon ponton van, hogy a Friedrich-kormányt elismerje és már a legközelebbi időben átnyujtsa neki a békefeltételeket. (Izbanda.)

## Nem bélyegzik le a pénzt.

A Magyarország jelenti:  
Korányi báró pénzügyminiszter kijelentette, — hogy nem foglalkozik a pénz lebélyegzésének tervével és ezidő szerint ez a kérdés nem foglalkoztatja a pénzügyminisztériumot sem. Nyilván onnan ered ez a hír, hogy most szállították azokat a gépeket, amelyeket még Szende, volt pénzügyminiszter rendelt meg a bankjegyek felülbélyegzésének céljaira, — de egyelőre ezek a gépek is pihennek és legfeljebb csak akkor állnak majd munkába, ha a Magyarországával megkötendő békeszerződésben — éppugy, mint az osztrák szerződésben — a bankjegyek felülbélyegzésére kötelezni fogja a kormányt.

## Keresztényszocialista gyűlés Ujpesten.

A Pesti Hírlap jelenti:  
Vasárnap délután impozáns gyűlése volt a Keresztény Szocialis Pártnak, amely hét év óta ezuttal először tarthatott nyilvános nagygyűlést Ujpesten. Mintegy tízezer főnyi tömeg jelent meg. A gyűlést az újpesti keresztény szocialista párt elnöke nyitotta meg, aki megállapította, hogy a kommunizmus átka Ujpestről indult el romboló hadjáratára, innen kell tehát kiindulnia a magyar munkásság nemzeti eszmékben megtisztuló vezeklésének is.

## Kik lesznek a béke delegátusok?

A magyar kormány a következő béke delegátusokat küldi Párisba: *Andrássy Gyula gróf, Váczsonyi Vilmos, dr. Jászi Oszkár, Hegedüs Loránt, Garami Ernő.*

*Bleyer Jakab, Sándor Pál, Ugron Gábor, Buchinger Manó, Szmercsányi György, Desseoffy Emil, Teleki Pál, Wein Dezső, Szabó István és Polónyi Géza. (Dácia.)*

## Az osztrák kormány átadja a hatalmat az entente misszióknak.

A Viitorul írja: Német kormányzást a Bécsben székelő entente misszió kezébe tegye le, miután Ausztria a bukás szélén áll.

## Fiume szabad állam lesz.

D'Annunzio nem tárgyal a Nitti-kormányval. — Wilson blokáddal fenyegeti Olaszországot.

Két hete már, hogy D'Annunzio önkéntes csapatokkal megszállta Fiumét. Eddig az olasz kormány nem sikerült D'Annunziót rábírni arra, hogy térjen vissza és csapatait leszerelje, sőt a római Epoca szerint üzenetet intézett a királyhoz, hogy a fiumei helyzetről beszámoljon és a királyt rávegye arra, hogy Olaszországnak Fiumére vonatkozó jogairól le ne mondjon. D'Annunzio táborra egy újabb hozzája esatlakozott repülőgéppal szaporodott.

A Corriere della Sera jelentése szerint Cagni tengernagy Fiumében tanácskozott D'Annunzióval, aki kijelentette, hogy a jelenlegi olasz kormányval nem tárgyal.

Az olasz koronatanács a fiumei ügyben a kamarára bízta a döntést. A Nitti-kormány az annexió ellen van és fel fogja vetni a bizalmi kérdést.

Tittoni külügyminiszter a kamara szombati ülésén az adriai probléma megoldásáról azt mondta, hogy Franciaország és Anglia hozzájárultak ahhoz, hogy Fiume olasz fennhatóság alá kerüljön, de Franciaország és Anglia Wilsonnal egyetértettek abban, hogy

Fiume kikötőjét és vasutjait a népszövetségnek adják

és Dalmáciát Zára nélkül a jugoszlávoknak. Ezzel szemben megkapják az olaszok Albánia ellenőrzését és a korfui tengerszoros semlegesítése biztosítana nekik az Adrián való teljes uralmat. A végső döntés a kamaráé lesz. Ha a kamara a bizalmat megtagadja, akkor a kormány nem köti meg a szerződést. Tittoni azután Olaszország esetleges külön akciójának következményeit vizsgálta: kizárás a népszövetségből, teljes elszigeteltség, kiválás a nagyhatalmak sorából.

*Handwritten signatures and notes.*

## Mikor kéri Vilmos császár kiadatását?

A „Le Libre Belgique” jelent, hogy Hollandia párisi meghatalmazottját értesítették, hogy az excsászár iránti kérelmet október 15-ig át fogják nyújtani Hollandiának. (Izbanda.)

## A kormány ötszázmillió korona kölcsönt kapott.

A Friedrich-kormány hivatalbalelépése óta állandóan pénzzavarban volt. Most egyelőre megszabadult attól a gondjától, miből fedezi a legszükségesebb kiadásokat. A fővárosi pénzügyintézetek, a nagy- és középbankok ugyanis megállapodásra jutottak Korányi pénzügyminiszterrel és ezt a megállapodást már perfektuálták. A megállapodás értelmében.

A bankok

ötszázmillió korona hitelt folyósítanak a kormánynak két és fél százalékos kamattal, három hónapi időtartamra,

a három hónap elteltével a pénzügyminiszternek jogában áll hat hónapra prolongálni a kölcsönt. A pénzügyintézetek betéteik arányában osztották fel egymás között a kormánynak folyósítandó ötszázmilliót, amelyből nyolcvan milliót már előlegképpen kifizettek.

## Mardarescu tábornok Bucarestben.

Az Izbanda jelenti: Mardarescu tábornok, a budapesti román csapatok főparancsnoka, Bucarestbe érkezett.

## Tilos mindenféle hírterjesztés.

A román hadseregpáncsokság rendelete

Kivonat

a 21. és 25. számú rendeletből (helyesbítve).

1. Vétkesnek tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármiképpen közölni, hirtelteni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármiképpen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélni; amikor a fenti vétkek kémkedési és árulási szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntető törvényekben előírt büntetések fognak végrehajtani.

## Gyógyszertárak éjjeli szolgálata.

Csütörtök: Kigyó, Ferenc József-ut 33. sz. Arany-Angyal, Ferenc József-ut 50. sz. Reménység, Csapó-utca 18. sz. Magyar korona, Péterfia-utca 10. sz. Nádor, Szent-Anna-utca 66.

*Handwritten notes and signatures at the bottom of the page.*

## Egy képzelt kommunista tragédiája.

**A Frohner-szállóban történt öngyilkosság érdekes előzményei. — Üldözési mániában szenvedett dr. Aron Béla.**

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Mintegy két héttel ezelőtt — annak idején hírt adtunk róla — a Frohner-szállóban öngyilkosságot kísérelt meg Aron Béla állítólagos orvostanhallgató, aki nagykarolyi illetőségűnek írta be magát a szálló vendéglépcsőjére. A fiatal ember a karján felvágta az ereket. Miután felfedezték az öngyilkossági kísérletet, bezárást adtak a debreceni kórházba.

A következő nap arra figyelmeztették a debreceni rendőrséget, hogy az életunt fiatal ember Budapestről elmenekült kommunista. Erre a feljelentésre a rendőrség megtette az intézkedéseket. Őrizet alá vette a kórházban Aron Bélát, az ágya mellé rendőrszeméret állították.

Egy rendőrfogalmazó kiment a kórházba és kihallgatta Aron Bélát. A fiatal ember nagyon exaltáltan beszélt. Elmondotta, hogy ő már végzett orvos, meg van a doktorátusa és az egyik budapesti szanatóriumban, mint segédorvos működött. A főváros megszállása után haza akart menni Nagykarolyba. Megkapta igazolványát, vonatra isült. — Debreczenben kiszállt, hogy az igazolványt lebegyeztesse. Utközben ellopták a podgyászat. Arra a kérdésre, hogy miért követett el öngyilkossági kísérletet, szaggatott hangon azt adta, eó, hogy őt üldözik mint kommunistát, felt, hogy börtönbe kerül, pedig titokban. Nem bírta tovább az üldözést, inkább a halált választotta.

A különös vallomás után a rendőrség meg inkább nyomozott Aron Béla dr. előéletét. Megállapította, hogy a fiatal ember *nagyfokú üldözési mániában szenved.* Jellemző erre az az epizód,

ami vele utjában a vonaton történt. Püspökladányba ért a vonat, mikor a kupéban levő utitársai, két idegen férfi, arról kezdtek beszélgetni, hogy a kommunistákat most országsszerte fogásba vetik, nehogy újra feltámadhasson a bolsevizmus. Az egyik utas megjegyezte:

— Meg is érdemlik. Borzalmas, amiket elkövettek. Fel kellene őket kötni.

Dr. Aron Béla sápadtan hallgatta ezeket a szavakat végig. Mikor a vonat megállt, leugrott és elrohant, mintha csak üldöznek. Az összes podgyászat a vonatban hagyta. Nem mert visszamenni értük. Másnapig a püspökladányi állomáson ténfergett és következő nap mert csak újra vonatra ülni. Bejött Debreczenbe. A szállóban azt adta elő, hogy podgyászat közben ellopták, *pedig ő maga hagyta el azokat,* a kórházban kihallgatása alatt a rendőrségtől elvett be is ismerte.

A rendőrség előtt kezdetben az a gyanu merült fel, hogy Aron tényleg kommunista agitátor volt. De nem derült rá ki más, mint az, hogy a budapesti Gallilei-körnek volt a tagja. A beteg idegzeti embert az utóbbi hónapok eseményei teljesen megzavarták és voltak percei, mikor tényleg azt hitte magáról, hogy ő veszedelmes kommunista és hogy elfogják, börtönbe vetik. Nem bírta sokáig a folytonos rémüldözést és egy exaltált pillanatban vágta fel a fejt. Állapota különben nem súlyos. Minthogy kiderült, hogy az illető csak beteges idegzetnek áldozata, a rendőrség megszüntette vele szemben az őrizetet és az eljárást.

## Mikor lesz a ref. lelkészválasztás?

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Mint ismeretes, a Záh Sándor elhunytával megüresedett ref. lelkészi állást meghívás útján óhajta betölteni a ref. presbiterium. Epedig dr. Révész Imre kolozsvári ref. teológiai tanárral.

Ilyen irányban meg is tettek az intézkedéseket, amelyekhez a ref. egyházmegye vezetősége már hozzájárult. Ennek folytán meg is ejthetik a választást.

Mint értesülünk a ref. egyház vezetősége: dr. Dicsőfi József lelkészelnök, Márk Endre főgondnok és dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző már ki is tűzték a választás időpontját október 11-ére, szombatra.

A hivatalos aktus reggel 8 órakor a nagytemplomi istentisztelet után fog megkezdődni. Mint-hogy meghívásról van szó, a választás közfelkiáltással, egyhangulag fog megtörténni. Dr. Révész Imre különben olyan nagynevű ember, hogy az ő megválasztása nagy nyereséget jelent nemcsak az egyházi életben, hanem Debreczen kálvinista társadalmának is.

## Mégis elköltözött a Lakáshivatal.

**Vissza a régi helyiségbe.**

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Megemlékeztünk már arról, hogy Lóky Béla, a piarista rend főnöke beadványban arra kérte a tanácsot, hogy a lakáshivatal, melyet a proletárdiktatura alatt a Varga-utcai rendház földszinti helyiségeiben helyeztette el, költöztesse ki onnan. A tanács áttette az ügyet a főispánhoz, mely a felhozott indokok alapján elrendelte, hogy a lakáshivatal *hagyja el a rendházat.*

A hivatal nem mehetett vissza régi helyiségebe, a Miklós-utca 23. szám alá, mert oda civilpartei költözött be. Most az új lakónak a lakáshivatal szerzett a Szent-Anna-utcan egy megfelelő lakást s így a hivatal visszaköltözhet régi helyiségebe.

*Tegnap már elköltözködött a hivatal a rendházból.* A lakáshivatal most a Miklós-utca 23. sz. alatt található meg.

## KABARÉ és MOZI.

**Széchy Ferkó,** Budapest kedvenc gyermekművésze ma, esütörtökön bucsuzik a debreceni közönségtől az Arany-Bika mozivariétében. A bájos gyermeket annyira megszerette a közönség, hogy bizonyára szeretettel fogja ünnepelni bucsu felléptén. A társulat többi művészt sikerült megnyole napra szerződtetni és holnap, pénteken teljesen új műsorral lépnek a közönség elé. A mai előadás az eddigi összes slager-számok utoljára kerülnek színre.

**Glóriás asszony.** Dráma 4 felvonásban és Harrison és Barrison második rész, három felvonásban ma utoljára az Urániumban.

**Nebántsvirág.** Operette film öt felvonásban ma utoljára az Apollóban.

## Az orvosi fakultáson felfüggesztették a beiratkozásokat.

**Dr. Kenézy Gyula rektor nyilatkozata.**

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A debreceni tudományegyetem orvosi karára beiratkozott orvostanhallgatók tegnap délelőtt összegyűlekeztek a kollegium udvarán és megjelentek dr. Kenézy Gyula orvostanár, az egyetem ezüsti rektora előtt. Az orvostanhallgatók szónoka arra az intézkedésre vonatkozó kerelmüket terjesztette elő, hogy az orvosi karon csak öt százalék izraelita vallású hallgató iratkozhatson be.

Főkerestük dr. Kenézy Gyula professzor urat, aki ez ügyre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Az orvostanhallgatók kívánságát az egyetemi tanács ele fogom terjesztetni. En a teljes lelkiismereti szabadság híve vagyok s mint az egyetem rektora, szívesen várom, hogy az ifjuság az öt érdekó kérdéshez hozza szót, ez azonban csak a törvény keretein belül maradhat. Nem tartom helyesnek és kívánatosnak, sem megengedhetőnek, hogy az ifjuság maga, mint legfőbb fórum, döntsön az egyetem vezető hatóságára tartozó tanulmányi s más fontos kérdésekben. En szigorúan a törvényhez alkalmazkodom. Addig is, míg az egyetem tanácsa a felmerült kérdésben állást foglal, az orvostan *felfüggesztetem a beiratkozásokat.*

— Mődjában áll-e az egyetem tanácsának olyan döntést hozni, amely az orvostanhallgatók kívánságát respektálja? — kérdeztük a professzor urat.

— Ilyen döntést hozni az egyetem tanácsának nincs joga. A törvény szerint, akik érettség tettek s az erkölcsi követelményeknek megfelelnek, jogosultak beiratkozni az egyetemre. Egyenesen erre vonatkozik az 1912. évi 36. t. c., amely a debreceni egyetem felállításáról szól és így kezdődik. A tanszabadság alapján Debreczenben egyetem létesítettik... A múlt héten, amidőn fönn voltam Budapesten, a kultuszmi-

nisztől felhatalmazást kaptam, hogy az egyetemet illető ügyekben teljhatalommal intézkedhetem, azonban csak a törvény keretein belül. A törvény kereteit nem léphetem át. Ez a mozgalom, amely most a debreceni egyetemen is felütötte fejét, Budapestről indult ki, ahol az egyetem hallgatók numerus clausus megállapítását követelték. A miniszterium a diákok állásfoglalásával szembe helyezkedett és a budapesti egyetemet bezárták.

— A debreceni egyetem egyetem, amely most Magyarországon működik. Itt volna az ideje a komoly munkának. Egy kulturbotrány az amúgy em roszas állapotainkat meg sötétebbé tenné s kelemetlen szembentüntetné föl a magyar kultúrát a külföld előtt. Budapesten való tartózkodásom idején alkalmam volt beszélni az entente misszióhoz tartozó férfakkal, akiknek nyilatkozataiból úgy vettem ki, hogy a magyar népet a kultúra iránt különösen fogékonyak s a kulturára kiváncsi hivatott népnek tartják. Különösen az angolok és az amerikaiak. Most tehát egy újabb kulturbotrány semmiképpen sem volna alkalmas arra, hogy ezt a véleményt megerősítse s a külföldön irántunk megnyilvánulni kezdő rokonszenvet fokozza. Hiszen éppen az a kötelességünk, hogy ezt a rokonszenvet fokozzuk.

— Nekem az a benyomásom, hogy ezt az ügyet tárgyalás útján bekesen meg lehet oldani. Jelenleg úgy áll az ügy, hogy ki van adva a karoknak véleményadás végett s az egyetemi tanács négy nap múlva fog vele foglalkozni. Az orvostan a beiratkozások addig függőben vannak.

Az a híresztelés, mintha az egyetem bezárásaról volna szó, egyáltalában nem igaz. Az előadások megkezdődtek az egyetemen és zavartalanul folynak.

### APOLLO.

Csütörtök, október 2-án:

#### Nebántsvirág.

Vígjáték 4 felvonásban.

Főszereplő: Kardos Géza.

Előadások kezdete: 5—7—9 órákor.

### URÁNIA.

Csütörtök, október 2-án:

#### Glóriás asszony.

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: Hanny Weisse.

#### Harrison és Barrison II

Böhözát 3 felvonásban.

Főszereplők: Gyárfás Dezső, Rátkey.

Előadások 7 és 9 órákor.

#### Arany-Bika Mozi

Csütörtök, október 2-án:

#### Uj családi műsor:

Fellépnek: Széchy Ferkó, Bolerita, Katona III, Rendes Bőske, Major Ilonka, Lorris trio, Márkus József, Széchy Ferenc, Móricz Lacl, Morris a kutyájával.

Előadás kezdete fél 9 órákor.

## HIREK

### Angliából kivándorolnak a nők!

#### Szerellem a gyarmatokban.

A bucaresti Izbanda-ban olvasuk: Az angol újságok írják, hogy a férfi- és nőnépesség között igen nagy számbeli aránytalanság mutatkozik a nők javára, ami nagy nemzeti veszedelmet jelent. Megállapítják, hogy a háború előtt *egy millióval több nő volt Angliában, mint férfi, míg most két millióval több a nők száma.*

A házasságkötések megesapantak a lakáshiány miatt s így az óriási gyarmatbirodalom sorsának intezői aggódva tekintenek a jövőbe. Fölvetették azt az eszmét, hogy a nők vándoroljanak ki a gyarmatokba, ahol a férfiak nagyobb számban vannak, mint a nők. Ennek a kivándorlásnak megindítása érdekében a sajtóban mozgófényképek és ügynökök útján csinálnak propagandát. — Anyagilag is megkönnyítik a nőknek a gyarmatokba való kivándorlását. A propagandának meg is van az eredménye. *Tíz nagy gőzhajó szállítja az angol hajadonokat a gyarmatokba, ahol a házasság rózsás reményei csalogatják őket.*

**Uj doktorok.** A debreceni tudományegyetemen szerdán délelőtt doktoravatás volt. *Roboz Józsefet* juris doktorra, *Kanta Géza*t államtudományi doktorra avattak.

**Az államiak nem kaptak fizetést.** Az állami, illetve törvényhatósági tisztviselőket megkérdés érte október 1-én. Nem utaltak ki a fizetésüket, mert az állampénztár teljesen kiapadt, a minden oldalról reá háruló közterhek felemésztették minden pénzt. Csak annyi pénz volt 1-én a debreceni állampénztárban, hogy a kisfizetésű közalkalmazottak egy részének tudták kiadni a fizetésüket. A többiek successive fogják megkapni a fizetésüket, a szerint, amint bevételekhez fog jutni az állampénztár.

**A debreceni állampénztár elálmánya** az utóbbi időben annyira megfogyott, hogy most már nem képes a közszolgálati alkalmazottak legegyszerűbb igényeit sem kielégíteni. — Ezen igények a javadalmazás szempontjából a magyar pénzügyminisztérium 1919. évi 9100. P. H. számú körrendeletében vannak felsorolva. Ezen rendelkezések felvilágosítanak arról, hogy a közszolgálati alkalmazottaknak sem ruhasegély, sem beszerzési előlegekre igényük nem lehet s így az ezen a címen a közelebről felvett összegek folyó évi november hótól kezdve legalább is 100 koronás részletekben visszatérítendőek lesznek. Ezen levonásokat azonban ellensúlyozni fogják a 100 koronás segélykülönbözetek, melyeket minden állami alkalmazott folyó évi augusztus havától jogosított felvenni. A kifizetéseket a rendszer havi illetményekkel együtt a pénztár fizetőképessége szerint rendszeres fogja eszközölni. Elsősorban a szolgák és napidíjasok, azután a XI. fizetési osztálytól kezdve felfelé jogosult a pénztár fizetéseket eszközölni. Ezen gondoskodás a mai nehéz helyzetben lehetővé teszi, hogy előbb a gyengébb anyagi tehetségűek jussanak jogos igényeikhez. A pénztár fizetőképességét most már egyedül az állampolgárok áldozatkészsége fokozhatja azáltal, hogy nemcsak esedékes köztartozásaikat törlesztik, hanem előfizetéseket is eszközölnék. Remélik a közszolgálati alkalmazottak, hogy annyi

megpróbáltatás után az állammal szemben anyagi kötelességének, az ország egész népessége a tapasztaltakon okulva, önként és készséggel meg fog felelni.

**A magyar vasutasok szövetségét felfüggesztették.** A minisztertanács — mint a Népszava jelenti — az vasutas szakszervezetet felfüggesztette.

**A reszkető Reimheimer.** Sok szó esett már Reimheimer Sándorról, erről a veszedelmes debreczeni terroristáról, akinek lelkét a Rubin-féle gyilkosság nyomja. Egy detektív így írja le a Reimheimer elfogatásának történetét:

„Reimheimer Sándor. Debreczen hőse. Szintén híres ember, az ő lelkiismeretét is tömeggyilkosság terheli. Felös, remegős ember úgy, hogy amikor elfogtam, mosolyogva kérdeztem:

— Hát maga az az ember, akitől úgy félttem?

— Ne bántsanak, könyörgöm — hangzott a válasz, de most már tisztán láttam, hogy kik is azok a híres terroristák?”

**A vörös humor.** A vörös humor még mindig bőségesen patakzik. Ime itt van még egy-két vicc a proletár-diktatúra idejéből:

— Burzsuok a borbélynál dupla árat fizetnek.

— Miért?

— Mert megnyúlt az arcuk.

— Ki volt a leghölecsőbb magyar király?

— III. Béla.

— Miért?

— Mert nem engedte be a *Kanokát*.

„Asztalosok figyeljenek a Pesteán-féle hirdetésre!!!”

**Az Augusztus-szanatóriumba való felvétel korlátozása.** A debreceni állampénztár havonként 100.000 korona elálmányt utalt ki, míg a pénzkészleté tartott. A debreczeni tudóbeteg-szanatórium részére a fenntartási költségekre. Most Rásó István főispán úgy rendelkezett, hogy a sanatórium ápoltsjai közül azok, akik nem debreczeni vagy hajdu megyei illetőségűek, az illetőségi helyükön levő kórházba vagy sanatóriumba utaltassanak át. A nagyerdei Augusztus-szanatórium beteget ugyanúgy eddig nagyrészt nem debreczeni és hajdumegyeyi illetőségűek voltak.

**A francia-olasz fegyverbarátság emléke.** A francia-olasz fegyverbarátság emlékeztetőre két teljesen hasonló emlékoszlop készült. Az egyiket a Bligny-magaslaton fogják felállítani, ahol olasz katonák viaskodtak az ellenséggel Epernay város védelmében, a másikat pedig Olaszországban a Grape-hegyen, ahol viszont a francia katonák tüntették ki magukat az olasz fronton. E két emlékmű felépítésére eddig

500.000 frankot gyűjtöttek. (Vilatorul.)

**Károlyi számkivetésben.**

Károlyi Mihály gróf a diktatura utolsó napjaiban elhagyta ezt az országot, végzetes politikájának szomorú helyét. Bécsen át Csehországba utazott, először egy kis fürdőhelyen tartózkodott, később pedig Prágába ment lakni. A N. W. Tagblatt prágai levelezője most érdekes cikket ír lapjában Károlyi Mihályról. A cikk, melynek címe: Az emigráns, elmondja, hogy a gróf Prága külvárosában, egy magánosan álló, elhagyatott vilában él. Este — írja a prágai újságíró — ha az ember erre jár, megborzad. *A közelben húzódik a temető, árnyékok látszanak, mintha halottat vinnének a nyitott gödör felé, kivert kutyák vonítása verte fel a csendet, az oldalt húzódó szemétdombok felől furesa zaj hallik s ott a frissen meszelt villa, ajtajában feltűnik egy magas sovány alak: Károlyi Mihály. Kinéz az éjszakába, bizonytalan, ingadozó a járása, fáradság, szomorúság, elkeseredés. — vagy talán düh ül különös, élesmetszésű arcán.* Azután eltűnik, szikár alakját elnyelik a villa ismeretlen szobái. Benn cigarettahulladékok és hamus tálcák az asztalon és ott ül Magyarország volt köztársasági elnöke, reahajol a papírra és veti a betűket. Irja emlékiratait, szomorú lapjait a magyar történelemnek.

**A züllés útján.** A debreceni rendőrség tegnap letartóztatia özv. Fehér Károlyné Csapó-utca 49. szám alatt lakó asszonyt. Fehérné valamikor jómódban élt, jömeneteli mosodája volt, de tönkre ment és teljesen a züllés lejtőjére jutott. Már két ízben büntették meg lopásért, egy ízben orgazdasáért. Tegnap újabb lopást követett el. Hajnalban betört a Rudolf-utca 2. számú házba, honnan többrendbeli tárgyat, pokrokat lopott. A zajra azonban felebredt a házban lakó ifj. Czipo Miklós, utána szaladt az asszonynak és elfogta. Átadták a rendőrségnek. Kihallgatása során azzal védekezett, hogy a tett elkövetése előtt néhány pohár pálinkát és három deci bort ivott meg és részegségében nem tudta, mit cselekszik.

„Vállalkozók figyeljenek a Pesteán-féle hirdetésre!!!”

**Fegyelmet megelőző vizsgálat a zenetanárok ellen.** Rásó István főispán tudvalevően elrendelte, hogy a városi zeneiskola tanárai szeptember hó 22-én kezdjék meg a tanítást a zeneiskolában, mert különben felfüggeszti őket állásuktól és fegyelmi eljárást indítanak ellenük. Együttal intézkedett a főispán a zeneiskola ügyének megvizsgálása iránt. A vizsgálat lefolytatásáig

P. Nagy Zoltán helyettes igazgató teendő közlül kikapcsolta a főispán a pedagógiai vezetést és ezzel Hammerstädt János zeneiskolai tanárt bizta meg. A főispánnak ez az intézkedése a zeneiskola tanári karával történt előzetes megbeszélés eredménye volt, a városi tanácsnak mégis arról kellett értesítenie a főispánt, hogy a zeneiskola tanárai szeptember 22-én és azóta sem kezdték meg a tanítást. Ezzel a magatartással a főispán rendelkezésének ellene szegültek, szóval felsőbb hatóságuk iránt engedelmiséget tanúsítottak. Ezért a főispán azok ellen a tanárok ellen, akik nem folytatják a tanítást, elrendelte a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot.

**A bikaviadal vége.** Bayonna spanyolországi városkában minap párját ritkító incidens történt. Bikaviadalt hirdettek, amely alkalommal 6 bikát kellett volna leszurni. Az idő rövidségére való tekintettel azonban csak 3 bika esett áldozatul. A nézőközönség erre protestált, zajongani kezdett s követelte a beletti-díjak felelő a visszafizetését. Mivel a kerelmet nem teljesítették, megostromolta az arenát és felgyújtotta. Így maradt meg Bayonnában 3 bikával több és lett egy arenával kevesebb. (Vilatorul.)

„Építőiparosok figyeljenek a Pesteán-féle hirdetésre!!!”

**Polgári iskolai magántanulók figyelmébe.** Felhívjuk azon polgári fiúiskolai magántanulókat, akik karácsonykor magánvizsgálatot tenni óhajtanak a kereskedő tarsulati polgári fiúiskolában, hogy kelemen felszerelt kerényeiket október 20-ig adják be lehetőleg személyesen az iskola igazgatóságánál. Reszletesebb felvilágosítást ad Gál József polg. isk. igazgató Piac-utca 8. sz. a hivatalos órák alatt.

**Friss gummiáruk u. m.: férfi-és női övszerek, Pesszárúmok, (Olla 3 K-tól), Nelaton gummi katheretek, női gummi fecskendők, irigátor gummi, szuszpenzoriumok, hőmérők, üveg fecskendők, Record-tűk, gummi nadrág és fuszekli tartók, gyermek alú való gummi, melitartók, has-és csipőszorítók Vitáriusnál, Piac-utca 16.**

„Gazdálkodók figyeljenek a Pesteán-féle hirdetésre!!!”

**Blousok,** eredeti bécsi modellek érkeztek Frank Sándor céghez.

**Villanszerelést és mindenemű gépek csapágyazását és esztergályozását készít Nánassy, Péterfia-u. 37. (üzlet).**

**Dr. Szöllösi nemi betegnek rendel. Hungaria-épület.**

**Elismerten szolid és megbízható kiszolgálás**  
**Feldheim Testvérek**  
posztóáruházában, Király-utca 4.

**◆ SZINHÁZ ◆**

**Vörös volt-e vagy fehér Fedák Sári?**

Budapestről jelentik: Mult vasárnap éjszaka tíz órakor az Eötvös-téren kikötött a M. F. T. H. angol lobogó alatt hajózó Rigó gőzöse. Az utasok közt volt Fedák Sári. Fedák hirtelen jött haza, miután a sok hányattatást meguntta. Egy kocsit hazavitte Személynök-utca 16. számú házban

lévő lakására s azóta a művésznő hermetikusan elzárkózott a nyilvánosság elől.

Egy hírlapíró még Bécsben beszélt Fedákkal az Imperial-szállóban.

— Tudja, mit tesznek velem? — kérdezte Fedák. — A lehető legnagyobb cudarságokat, azon a címen, hogy én kommunista vagyok. Hát agitáltam én? Háromszor dobtam ki a toborzás rendezőit a lakásomból, aztán Szamuelyly üzent, hogy tisztelegni akar nálam. Visszaüzentem: nem kérek a szerencséből. Eljött a toborzónap. Kénytelen voltam elmenni Budára, mert tudja Isten, mit tettek volna. Fehér blúz, zöld kalap volt rajtam. Mit csináltam? Álltam egy autó tetején s lobogtattam a piros kendőt. Egy kukkot sem szóltam. Nem énekeltem, nem szónokoltam. Hogy a nép éljenzt, tolongott az autóm körül, azt természetesen tartom, hiszen engem Budapest színházi közönsége szeretett. Miért akarnak hát engem agyonverni?

De majd megmutatom a rágalma-  
mázkoknak, hogy ki vagyok én. Pestnek nem keltek, majd jó lesz Bécsnek s ha itt nem sikerül, majd jön Berlin, London, Newyork. Nekem csak ennyit kell tennem — s itt jött egy hamisítatlan Fedák-mozdulat — s megint felém fog kacintgatni Pest.

Ezt este mondta s reggel hatkor detektívek vitték el a Polizeigefangenenhausa. Délután négyig tartották fogva, azután elengedték bocsánatkérések közepette. Kiderült, hogy tévedésből fogták el. Valaki feljelentette, hogy már lejárt a tartózkodási engedélye, pedig még egy hétig Bécsben maradhatott volna. Vasárnap Fedák pihenni ment Pukersdorfbra.

Fedáknak most nincs egyéb gondja, mint rehabilitálni magát. Rehabilitációs tervét Fedák keresztül is viszi. Az Ujság vasárnapi száma jelenti, hogy a művésznő fennjárt Friedrich miniszterelnöknél s politikai bizottság kiküldetését kérte, amely előtt tisztázni akarja magát. Ez a bizottság, amelynek egyik tagja sem lesz színházhoz közelálló, már a napokban összeül és ha rehabilitálták, majd akkor fog határozni, játszó-e még magyar színpadon, vagy sem...

#### Felozslott szintársulat.

Egyik kolozsvári lap írja: Sebestyén Mihály és Jenő direktiója, akik Nagybánya, Dés és Nagykároly városokra szerveztek társulatot, felozslott s így működését meg sem kezdette.

Az előadások kezdete. Mától kezdve az esti előadások mindkét színházban fél nyolc órakor kezdődnek. Minthogy az előadásoknak a világitás korlátozása miatt 10 órára be kell fejeződniök, az igazgatóság kéri a közönséget, hogy az ujrázásokat mellőzni sziveskedjék. (A színházi iroda jelenti).

**Bérlők figyelmébe!** Ma, esütörtökön lesz az utolsó A) bérlet. Pénteken bérletszünet. Szombaton az utolsó C) bérlet. Az ideai színházi idény új bérlete hétfőn, október 6-án kezdődik. (A színházi iroda jelenti).

**Három a kisleány.** Ma a Vigszínházban a Három a kisleány operett kerül színre O. Hilbert Janka és Ocskay Kornél fellép-

tével. A kiváló operett az ideai szezon legszebb előadásai közé tartozik. Az Ocskay-pár szereplése színházi eseményé avatják az előadást. (A színházi iroda jelenti).

**Osztrigás Mici.** Ma kerül bemutatásra a Csokonai színházban A) bérletben az Osztrigás Mici piros színlapos bohózat, melyben a címszerepet Honthy Hanna játssza. A rendkívül mulatságos ujdonság iránt általánosan nagy az érdeklődés. (A színházi iroda jelenti).

## SPORT

**DKASE—Makabea.** Ma délután 4 órakor a DKASE ügétő-versenyteri pályáján tart football tréning mérkőzést. A mérkőzést 2 koronás tréningjeggyel lehet megtekinteni.

**Vasárnapi fővárosi eredmények.** Vasárnap a meglepetések napja volt. Ugy a Hungária-uton, mint az Üllői-uton varatlan eredményekkel végződtek a bajnoki mérkőzések. Meglepetés volt a bajnokcsapat 6—0 (1—0) gólarányú győzelme a BTC felett. Meglepetés volt az NSC jó szereplése az FTC ellen (0—0) és egy kis szerencsével meg is nyerhette volna a mérkőzést. A „33“-asok nagy szerencsével nyerték meg 1—0-ra mérkőzésüket a BAK ellen, KAC a MAC ellen 1—0 arányban aratott győzelmével immár a hatodik mérkőzését nyerte meg és így veretlenül, tizenkét ponttal áll a bajnoki lista élén. UTE 4—1 arányban

biztos győzelmet aratott a TTC felett, míg a Vasasok csak erős küzdelem árán győztek 1—0-ra a III. ker. fölött.

**Cenzurat de Sublocotementul Horia.**

### BÉRLETBE

kiadó az Átkosföldön 6 hold szőlő és szántó, városához félórnyira 2 szobás lakás, iszláló és sertésöl, — azonnali átvételre.

**Dezső László irodája,**  
Maróthy-utca 19.

**Czeizler Jenő**  
**3 havi könyvviteli**  
**németésszépírási**  
**tanfolyama**  
**Bethlen-utca 21. sz.**  
**október 5-én ismét kezdődik.**

### Bocskay-kerti szőlő!

**3 és fél kat. hold, részben csemege, részben borszőllő, jó termékkel, azonnali átvételre eladó**  
**DEZSŐ LÁSZLÓ irodája**  
Maróthy-utca 19. szám.

## Önkéntes árverés

### A Mészhomokkő téglagyár telepén.

**Árverés után eladatik folyó hó 1., 2-án d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig és 3-án d. e. 8—12-ig a telepen levő összes katonai barakok és mindenféle házi, gazdasági és ipari felszerelések úgy kisebb, mint nagyobb tételekben. ++++++**

## PESTEAN-féle

# anyagraktárak eladása!

### Még kapható:

Néhány különböző nagyságu teljes fabarakk, gerenda, deszka, lokomobil. ++++++

**Építőiparosok előnyben!!**

**Központi iroda (Lukács-féle raktáiroda)**  
**Debreczen, Hatvan-utca 7. szám.**

## APRÓHIRDETÉSEK

Hirdető közönség szives figyelmét felhívjuk arra, hogy a lapunk részére szánt hirdetések **déli 12 óráig** sziveskedjék feladni, mert 12 óra után nem áll módunkban azt elhelyezni. Kiadóhivatal.

## AJÁNLAT

**Román nyelvre** mindenféle kérvényeket írok és fordítok. Haimovits Piac-utca 30. szám, Dr. Lippe ügyvéd iroda. 1831

**Villamos szakba** vágó legkiválóbb munkát készít és javít Földvári elektrotechnikai gyár, Széchenyi-utca 55. szám. 1706

**Román nyelvre** írok és fordítok bármiféle kérvényeket Ogonovsky, Kosuth-utca 11., Dr. Ballay iroda. 1838

**Zongorázni tanítok** kezdőket és haladókat. Cím a kiadóban. 1857

**Egy szép tiszta lakás** elutazás miatt butorral azonnal átadó. Cím a kiadóhivatalba. 1858

**Román—magyar kérvényeket** készíték. Schwarz, Széchenyi-u. 31. 1837

**Fésülést, manikűrözést** vállalok. Arany János-utca 59., Széchenyi-utca 50., bádógos-üzlet. 1853

## KERESLET

**Gyermektelen műkertész** megfelelő lakást keres bérbé; esetleg mint házigondnok: kastélyhoz, nyaralóhoz tartozó park, konyhakert, gyümölcsös, szőlőtelep és baromfiudvar szakszerű kezelését elvállalná. Alkalmos területen kertészeti telep létesítésénél társulna. Levelek „Menekült” címre a kiadóba kéretnek. 1855

## ELADÁS

**Péterfia** legszebb helyén egy ház, 1200 négyszögöl telekkel, eladó. Cím a kiadóhivatalban.

**Modern ház,** azonnal beköltözhető négy szobás lakással eladó. Rákóczi-utca 38. 1851

**Stráfszekér,** jókarban, egy és kétlovas, eladó. Ispóty-telep 1., Unió faraktár. 1854

**5 m. 140 cm. széles téliszövet** és 7 m. zöld mosóbárony jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—4-ig. Cím a kiadóban. 1852

**Modern háló-, ebédlő-, szalon-** garnitúra, plüsch-divanyok eladók József királyi herceg-utca 41. 1859

Felelős szerkesztő:

**Dr. SZATAI FERENC.**

Kiadja:

Debreczen szab. kir. város és a Tiszántuli református egyházker. könyvnyomda-vállalata.

21. és 22.

1. V...  
egyének,  
kai a ny  
ban, az v  
hiresztel  
igaz, aká  
nyeket,  
érintik;  
a csoport  
nai hatós  
minemü,  
nyekre v  
2. Eze  
által első  
gyaltatni  
és 2000  
amikor a  
lási szánc  
érvényes  
telések fo

Gyógysz

Kedd  
18. sz. M  
Csillag, Á  
Külsővási  
Ferenc J